

Naar den ellers fremsættes tilsindtunget omkring i Landet, saa maa man finde sig i, at den bliver gjentagen, men hvor man er tilfede, der kan man modsig den. Det er interessant at lægge Mærke til det Afstykke, som blev oplæst igaar, og som vi nu have liggende for os. Det behandler ogsaa denne Sag ved Siden af et Par andre Punkter. De ville se, at dette Afstykke indeholder tre Ting. Den første Ting er en Beretning til os 53, om at vi have indgaaet en indbyrdes Forpligtelse med hverandre, hvilket Ministeriet ikke kunde vide, da det ikke er rigtigt. Det andet Punkt indeholder en Beretning om, at de 53 staa udenfor Forhandlingen. Det kunde Ministeriet ikke være magtigt til at bevirke, thi saavidt jeg veed, bestemmer Folkethinget selv sin Forretningsorden, og der har heller ikke været nogen Hindring for, at de af os, der ønskede Ordet, have kunnet faae det. Det tredje Punkt er det, at Ministeriet har villet overlevere sine Portefeuller i Kongens Haand, men det er aldeles ikke noget Nyt, at Ministeriers Portefeuller staa til Kongens Raadighed, thi naar Kongen har en Mand, der vil være ansvarlig for deres Afstedigelse, er Portefeullen jo altid i hans Haand. Det er kun disse tre Ting, som indeholdes i Ministeriets Tilfendegivelse. Den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 4de Valgkreds nævnte, at det hidtil har været Tilfældet, at Ministrene ere gaaede af og gaaede ind uden Repræsentationens Samvirken. Deri give vi ham fuldstændig Ret, det er aldeles rigtigt, at det har været Tilfældet, og det ærede Medlem nævnte som saadanne to Tidspunkter Begyndelsen af Marts 1864, den 1ste Januar omtrent, og den 1ste August 1864. Jeg veed ikke, om det meget ærede Medlem var overordentlig heldig i at vælge Exempler paa, at en saadan Ordning er heldig, ifølge hvilken Ministrene kunne komme og gaa uden Paavirkning af Repræsentationen. Jeg paastaar ikke, at Krigen ikke vilde have faaet et lige saa ulykkelig Udfald, hvis Rigsdagen — saaledes var Forholdet nu ikke dengang, der eksisterede et Slags Rigsraad — men hvis Rigsdagen, altsaa Folket gennem Rigsdagen havde haft Indflydelse paa Valget af Ministrene i Begyndelsen af Marts 1864. Jeg vil heller ikke paastaa, at vi vare blevne fri for en saa ulykkelig Fred som den, vi maatte slutte i August 1864, hvis Folket gennem Rigsdagen havde haft Indflydelse paa, ved hvem der skulde forhandles om Freden, Rigets alvorligste Anliggende. Men uagtet jeg ikke kan føre Bevis for, at det vilde have været bedre, saa vil jeg dog paastaa, at slettere kunde i ethvert Fald Udfaldet baade i den ene og i den anden Henseende ikke være blevet, og min Overbevisning er det i ethvert Fald, at dersom der havde været en folkevalgt Repræsentation, ved hvis Botum en Regjering var bleven dannet, da havde der ikke været en saadan Adspaltelse mellem Folket baade under Krigen og derefter, som der fandt Sted; men

maasse der da havde været en Opreisningens Mand lig den i 1848, der baade kunde have ført Krigen lykkeligere og sluttet Freden heldigere. Det er min Opfattelse af disse Forhold, saa de Exempler paa, at det er heldigt ikke at have en parlamentarisk Regjering, som hentes fra, at vi i den sidste Tid have set to Regjeringer træde til uden Medvirkning af Repræsentationen, ere efter min Formening meget uheldig valgte. Det er altsaa fuldstændig indrømmet, at det staa i Grundlovens § 13, at Kongen kan udnævne og afskedige sine Ministre, men Grundloven siger jo selvfølgelig med det Samme i § 49, at dersom disse Ministre ikke due til deres Arbejde, saa kan man negte dem Midler til at regjere, og Ministrene kunne jo være overordentlig dygtige Mænd til forskellige Forretninger i Samfundet, uden derfor just at due til dette Embede, thi efter min Overbevisning due de ikke dertil, naar de ikke have de folketaarne Mænds Tillid. Det er Regulatoren. Der kan frit vælges, men Folkethinget kan frit vrage, Folkethinget kan negte dem Midler til at regjere, som det ikke har Tillid til, som det tror lede de indre eller ydre Anliggender eller begge Dele i en Retning, der ikke er til Held for Samfundet. Det er erkjendt af Cnevoldskongens Minister i 1849, at han ikke den Tillid hos Repræsentationen, at han kan faae Midlerne til at regjere, saa maa han takke af. Dette blev nævnt igaar af det ærede Medlem for Ringsted (Zahle), og det kan ikke noksom gjentages: Han maa takke af, hvis han ikke har den Tillid, at han kan faae Midlerne. Vi maa tage Cnevoldskongens Ministers Forklaring af det Grundlovsforflag, som han forsvarede, og vi maa hævde, at vi maa ikke være gaaede tilbage med Henyn til Betydningen af Bevillingsretten i de 25 Aar; den maa vel have den samme Betydning nu som da. Men, siger man, det er Demokratiet, der er kommet frem siden; da var det Bureaukratiet, der førte an. Grundlovens Bestemmelser ere imidlertid de samme. Ganske vist hørte vi det ærede Medlem for Alsens (N. Andersen) igaar fortælle, at en Gang var en provisorisk Finantslov ikke lovlig, men at den nu er lovlig; jeg kan dog ikke skjønne rettere, end at det hidrører fra en Forandring hos Personerne i deres politiske Opfattelse, at en saadan Forandring er kommen tilfede. Jeg skal siden komme tilbage til det, naar jeg gaar over til Udtalelserne fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille), thi den samme Forandring er foregaaet med ham. Dernæst nævnte det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds et andet Exempel. Han siger: Kongens Ret til at opløse Rigsdagen er ubegrænset. Nu maa vi vel erindre, at „Kongen“ i hele den Forbindelse, hvori det staa i disse Paragrafer, jo er den ansvarlige Regjering; Kongen ved sine ansvarlige Ministre kan opløse Rigsdagen, saa tidt han vil, ube-